

ŁÓDZIANIN

ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Redakcja i Administracja: Łódź—Al. Kościuszki Nr. 29 tel. 100-99
Redaktor przyjmuje od godz. 17—19 Rękopisów nie zwraca się. Administracja
czynna od godz. 9 do 15 i od 17 do 19. Konto w Banku Spółem, oddział w Łodzi 40
Wydawca, Łódzki O.K.R. P.P.S. Redaktor Wincenty STAWIŃSKI

Rok XXII — № 11
Środa 11 Stycznia 1939
Cena numeru 10 gr.

Warunki prenumeraty: w Łodzi z odnośnikiem do domu zł. 2.50 miesięcznie, na prowincji zł. 3. za zmianę adresu gr. 50 Cena ogłoszeń: Za wiersz 1 milimetry przez jedną szpaltę (na stronicy 6 szpalt) w tekście gr. 50. zwykłe gr. 40. Nekrologi do 100 mm. gr. 20. powyżej 100 mm gr. 30. Drobne za wyraz gr. 15 Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Sytuacja na frontach Hiszpanii Ofensywa faszystów w Katalonii Kontrofensywa wojsk Republiki na Południu

Komunikat sztabu wojsk republikańskich, wydany w poniedziałek wieczorem donosi o nowych postępach wojsk rządowych na południu w kierunku na Monterubio i Azuaga, gdzie zdobyty został szczyt wzgórza Picudo. Dalej komunikat zapewnia, że na froncie katalońskim natarcia nieprzyjaciela na odcinku Artesa de Segre zostały odparte.

Korespondent Havasa na froncie Estramadury donosi, że wojska rządowe na odcinku Fuente Ovejuna wzmożyły nacisk w kierunku północno-wschodnim, zaciskając pas dokoła Penarroya. Kolumny rządu

we zaatakowały jednocześnie lewe i prawe skrzydła odcinka, będącego w rękach faszystów, którzy sprowadzili liczne posiłki dla obrony terenów.

Komunikat głównej kwatery wojsk gen. Franco, wydany w nocy, przyznaje, że na odcinku Kordoby natarcia wojsk rządowych na linie faszystowskie pomiędzy Valsequillo i Penarroya trwały wczoraj nadal, jednak — jak twierdzi komunikat — bez powodzenia.

Na froncie katalońskim, jak donosi komunikat, zdobyte zostały 23 wieś na odcinku pomiędzy Lerida i Cervera. Większość spośród tych miejscowości, leżących w najbardziej urodzajnej części Hiszpanii, zaliczana była do najbogatszych miejscowości kraju. Ogólna liczba jeńców, wziętych do niewoli wczoraj, wynosi 1187.

Główne dowództwo wojsk republikańskich przeprowadziło ewakuację niektórych terenów pomiędzy Artega de Segre a Borias Blancas. Nowa linia obronna wojsk czerwonych przebiega pomiędzy Cervera a Mont Blanch.

Czynnikami miarodajne podkreśla-

ją, że jest to najsilniej ufortyfikowana linia obronna wojsk republikańskich a jednocześnie ostatnia poważna zaporą przed morzem Śródziemnym.

Ścisła współpraca demokracji państw skandynawskich

W niedzielę dn. 5 lutego b. r. ma się odbyć w Kopenhadze wielki zjazd demokratycznych partii państw skandynawskich. W zjeździe tym weźmie również udział ugrupowanie demokratyczne Finlandii.

Zjazd ma być poświęcony omówieniu zagadnienia ścisłej współpracy demokracji państw skandynawskich.

Nowy szantaż godnych sobie współników

„Paris Soir” oraz „Le Temps” podają wiadomość z Londynu, przedrukowaną z „Daily Express” o rzekomym tajnym pakcie niemiecko-włoskim. Stosownie do tych wiadomości, obie strony zobowiązują się, że jeśli jedna z nich uzyska dzięki poparciu drugiej zaspokojenie swych rewindykacji terytorialnych, obowiązana jest również udzielić

podobnej pomocy swej sojusznice. W politycznych kołach paryskich przypuszcza się, że wiadomość ta puszczona w przeddzień rozmów Chamberlain-Daladier i Chamberlain-Mussolini, ma na celu zmuszenie Francji do większej uległości w stosunku do rewindykacji włoskich.

Francuscy robotnicy dostarczają żywności Hiszpanii Republikańskiej

Z Barcelony donoszą, że przybyło tu dwóch przewodców związku francuskich robotników metalurgicznych. Przybyli oni do Barcelony w niedzielę wieczorem towarzysząc transportowi żywności, złożonemu z 32 ton środków

żywności. Oświadczyli oni, że transport ten został zakupiony dla Barcelony przez syndikat metalurgistów francuskich i że w najbliższym czasie należy oczekiwać drugiego transportu.

Marszałek Czang - Kai - Czek odbył konferencję z namiestnikami oraz zarządcami wojskowymi południowo - zachodnich prowincji chińskich. W czasie tej konferencji postanowiono przyspieszyć przeprowadzenie wojskowych za-

rzędzeń mających na celu obronę prowincji Seczuan. Dalej uchwalono zreorganizować rozmieszczenie oddziałów chińskich w poszczególnych prowincjach, uwzględniając przy tym gwardię obywatelską oraz organizację t. zw. samoobrony. Wreszcie postanowiono wydać odpowiednie zarządzenia celem przestrzegania porządku i spokoju w południowo - zachodnich prowincjach Chin.

Komunikat chiński donosi o sytuacji w prow. Szansi, co następuje: Japończycy ześrodkowali znaczne siły w rejonach Fyndlind, — gdzie znajduje się główna przeprawa przez rzekę Huan - Ho (Żółta Rzeka). Dowództwo chińskie, zdecydowało nie dopuścić Japończyków na prawy brzeg rzeki do prowincji Szansi i ściągnęło do rejonu Tunhuan znaczne posiłki z Sian stolicy prowincji Szansi.

Prasa japońska informuje, że oddziały chińskie przeprowadziły się przez rzekę Huan - Ho, w okolicy Fyndlind i zaatakowały pozycje japońskie, lecz zostały odparte z powrotem na prawy brzeg. W bitwie tej wojska chińskie miały ponieść dotkliwe straty.

Artyleria japońska, wysunięta na Fyndlind, ogniem swym zniszczy-

ła kolej lunhajską w kilku punktach i w ten sposób przerwała komunikację pomiędzy najważniejszymi miastami w tych okolicach — Loin w prow. Henan i m. Sian w prow. Szansi, służącym jako główny skład dla transportów broń i sowieckiej.

Uwięziony w lodach podbiegunowych

Rozgłoszła sztokholmska przejeżdżająca radiodeszka, nadana przez sowiecki łamacz lodów „Sedow”, a donosząca o krytycznej sytuacji statku, który uwięziony został w lodach w odległości 250 mil od bieguna.

Ameryka ma 10.000 samolotów

Cywilne biuro aeronautyki U.S.A. ogłosiło sprawozdanie o stanie lotnictwa. Liczba samolotów wynosi 10.000 i zwiększyła się od roku 1937 o 800 maszyn. Liczba pilotów osiąga 23.000, co w porównaniu z rokiem 1936 oznacza zwiększenie o 5.300 pilotów.

Hitlerowskie agentury na Łotwie Ćwiczenia wojskowe pod pozorem wycieczki narciarskiej

W ubiegłą sobotę policja łotewska otrzymała w drodze poufnej wiadomości, że grupa młodzieży niemieckiej, która udała się rzekomo na wycieczkę narciarską, w okolicy miejscowości Cesis, w rzeczywistości ma przeprowadzić w tejże miejscowości ćwiczenia woj-

skowe. Policja otoczyła teren, na którym znajdowali się wycieczkowicze, których wylegitymowano i po podpisaniu odpowiedniego protokołu zwolniono.

Ogółem zatrzymano do podpisania protokołu około 50 chłopców w wieku od 17 do 20 lat.

Niemcy nie mogą prowadzić wojny Opinie generałów niemieckich

W ministerium wojny Rzeszy od bywają się od pewnego czasu konferencje dla kierowników zakładów przemysłu wojennego. Na konferencjach tych omawiana jest sytuacja Niemiec. Wykłady na ten temat wygłaszają generałowie niemieccy. Niedawno jeden z generałów oświadczył w swoim referacie: „Sytuacja Niemiec nie jest po myślna. Na wypadek wojny posiadamy surowców najwyżej na okres 2-3 miesięcy”. Mówiąc o sytuacji wewnętrznej generał prze-

strzegal kierowników zakładów przemysłu wojennego przed niebezpieczeństwem komunizmu. „Niech panowie nie sądzą, że zdołaliśmy w Niemczech wytepić komunizm bez reszty. Dziś mamy w zakładach przemysłowych więcej komunistów niż kiedykolwiek”. W zakończeniu referent zwrócił się do swych słuchaczy z wezwaniem do toczenia bacznej kontroli nad prawomysłnością polityczną robotników i przedników, pracujących w przemyśle wojennym. (PAA).

Na granicy Tunisu i Libii

DALADIER ZWIEDZA FRANCUSKIE LINIE FORTYFIKACYJNE NA PUSTYNI.

Podatek od „widowisk kościelnych” Nowe źródło dochodów skarbowych Rzeszy

Władze skarbowe Rzeszy ustanowiły nowy podatek, pobierany od t. zw. „widowisk kościelnych”. Podatek ten obowiązuje w tych wypadkach, w których chodzi o imprezy, odbywające się wpra-

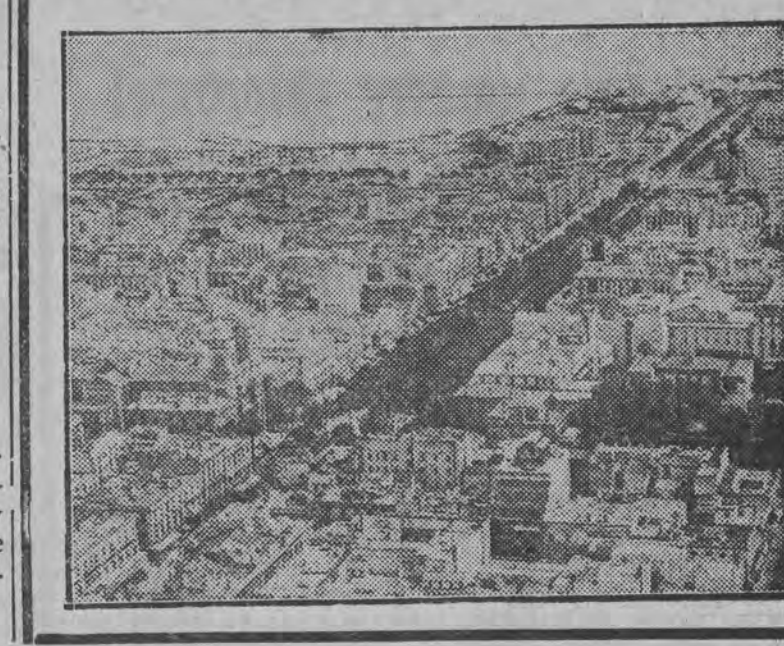
wdzie na terenie kościelnym, ale pozbawione charakteru religijnego. Zwiedzanie kościołów za opłatą, wchodzenie na wieże i t. p. podlegają obowiązkowi opodatkowania.

Podróż p. Montagu Normana nastąpiła bez aprobaty Rządu angielskiego

Według informacji z londyńskich kół finansowych, potwierdzonych relacjami z kół politycznych, wyjazd prezesa banku Anglii Montagu Normana do Berlina nastąpił bez aprobaty rządu angielskiego, a nawet bez uprzedniego porozu-

mienia się z czynnikami oficjalnymi. Ministerium spraw zagranicznych nie jest, jak podkreślają w kołach finansjery londyńskiej, szczególnie zachwycane podróżą berlińską Montagu Normana.

Ogólny widok Tunisu

Socjaliści zdobyli połowę mandatów w Boryslawiu

Wielkie zwycięstwo P.P.S.

Miażdżąca klęska „Ozonu”

Niedzielne wybory do Rady Miejskiej w Boryslawiu przyniosły wielkie zwycięstwo listom P.P.S., Klasowych Związków Zawodowych i Pracowników Umysłowych. Według prowizorycznych obliczeń na 40 mandatów do Rady Miejskiej.

P. P. S. UZYSKAŁA 20 MANDATÓW

a więc połowę wszystkich mandatów. Dawniej P.P.S. miała 17 mandatów.

„OZON” PONIÓSŁ MIAŻDŻĄCĄ KLĘSKĘ.

uzyskując zaledwie 3 mandaty, zamiast 10 posiadanych dotychczas. Lista „Ozonu” wystąpiła w wyborach pod firmą „Polskiego Chrześcijańskiego Bloku Gospodarczego”.

Narada na Zamku

Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dn. 9 bm. w obecności marszałka Śmigłego - Rydza, prezesa rady ministrów gen. Ślawa-Składkowskiego i wicepremiera inż. Kwiatkowskiego, którzy referowali o bieżących pracach rządu.

Wariat w trupiarni

Makabryczny wypadek w Opatowie

Do trupiarni szpitala w Opatowie zakradł się umysłowo chory, Antoni Mucha, a znalazłszy na marach nieboszczyka, położył się obok niego i nakrył się tym samym prześcieradłem. Po pewnym czasie do trupiarni przyszedł lekarz, Józef Jachniewicz, celem wzięcia miary z nieboszczyka na trumnę. Biorąc Muchę za nieboszczyka, stolarz zmierzył jego wzrost, po czym zamierzał iść. W chwili gdy Jachniewicz

Ukraińcy z pod znaku „Undo” (w bloku z innymi ugrupowaniami) otrzymali 6 mandatów.

Sjoniści (wraz z Poalej Sjon) zdobyli 11 mandatów. Dotychczas Żydzi (sjoniści) mieli tylko 10 mandatów.

Tak zw. stronnictwa narodowe nie wystawiły kandydatów.

Wybory w Boryslawiu, obok poprzednich wyborów w Warszawie, Łodzi, Krakowie, na Pomorzu i w Poznaniu świadczą jeszcze raz jaki jest realny układ żywych sił w kraju.

O Boryslawiu napiszemy obszerniej w jednym z najbliższych numerów naszego pisma.

„Dyscyplina Pracy” w Związku Sowieckim

Nowy dekret Stalina i Mołotowa w sprawie ustawodawstwa robotniczego

W poniedziałek ogłoszony został w Moskwie nowy dekret sowiecki podpisany przez Stalina, Mołotowa i Szernikowa w imieniu Rady Komisarzy Ludowych ZSSR, Centralnego Komitetu Partii Komunistycznej i sowieckich związków zawodowych w sprawie wydanych ostatnio zarządzeń socjalnych.

Dekret ten stanowi uzupełnienie zmian, wprowadzonych ostatnio w sowieckim ustawodawstwie robotniczym. Według dekretu spóźnienie się robotników do pracy, nie przekraczające 10 minut, nie stanowi przestępstwa i nie jest karane jak to początkowo ustalał dekret. W razie, jeśli robotnik

spóźni się do pracy więcej, jak o 10 minut, ale nie więcej jak o 20 minut otrzymuje on karę dyscyplinarną i nagany. Natomiast spóźnienie się do pracy o więcej jak 20 minut stanowi według nowego dekretu przestępstwo karalne jak

Porozumienie Pragi z Budapesztem

w sprawie likwidacji krwawego zatargu na granicy

NOWA DEMARCHE WĘGIER.

Rząd węgierski poczynił w poniedziałek nowe kroki protestacyjne w Pradze w związku z incydentami granicznymi. Niezależnie od tego rząd węgierski podjął, jak zapewniają w kołach miarodajnych, nowe zarządzenia ochronne na granicy.

LIKWIDACJA ZATARGU.

Późno w nocy otrzymaliśmy wiadomość z Pragi, że pomiędzy rządami węgierskim a czesko-słowackim osiągnięto porozumienie

w sprawie likwidacji incydentu, jaki wydarzył się w dn. 6 b. m. pod Munkaczem. Porozumienie to polega na utworzeniu strefy neutralnej, której wojska nie mogą przekraczać, oraz na wymianie jeńców.

CZESI EWAKUOWALI OKOLICE MUNKACZA.

Węgierska agencja telegraficzna donosi: Czesi ewakuowali, zgodnie z propozycją rządu węgierskiego, bezpośrednie okolice Munkacza. Rząd czesko-słowacki

skłonny jest zwrócić wywieziony z obszaru węgierskiego materiał wojenny. Wkrótce nastąpi również wzajemna wymiana jeńców. Układy mieszanej komisji trwają.

Sensacyjna propozycja Rządu karpatorskiego

Jak donosi „Karpazi Magyar Hirlap”, rząd Wołoszysza zaproponował rządowi węgierskiemu odstąpienie 25 gmin karpatorskich w zamian za ustąpienie Czechosłowacji Munkacza i Ungwaru. Rząd węgierski propozycji tej nie przyjął.

GABINET FRANCUSKI ZAINTERESOWAŁ SIĘ SYTUACJĄ NA RUSI PODKARPACKIEJ.

Z Paryża donoszą, że premier, Daladier odbył dwukrotnie dłuższe konferencje z min. spr. zagr. Bonnet. W kołach politycznych przyjęto informację o tych konferencjach z dużym zainteresowaniem. Krążą pogłoski, iż rozmowy te poza przedyskutowaniem całokształtu sytuacji europejskiej dotyczyły ostatnich wydarzeń w Europie Środkowej, a w szczególności na Rusi Podkarpackiej, które to wydarzenia wywołują w Paryżu coraz większe zainteresowanie.

Gen. Franco nie otrzyma prawa wojującego

Rzymska podróż Chamberlaina

Francja kategorycznie zastrzega się przeciwko mediacji angielskiej w sporze z Włochami

Dzienniki angielskie, omawiając widoki spotkania Chamberlaina i Halifaxa z Mussolinim i Ciano, podkreślają, że aczkolwiek ministrowie brytyjscy nie będą przemawiali w imieniu Francji, jako mediatorzy w sporze francusko-włoskim, to jednak przywiozą oni ze sobą doniosłe zapewnienia ze strony rządu francuskiego. Zapewnienia te pójść w tym kierunku, że Francja pragnie załatwienia swych sporów z Włochami drogą bezpośrednich rokowań, pod warunkiem jednak, że Włosi nie będą wysuwać roszczeń, dotyczących terytoriów francuskich.

Poza tym — zdaniem dzienników angielskich — prem. Chamberlain będzie się starał doprowadzić do porozumienia w sprawie wojny domowej w Hiszpanii.

UDZIELENIE FRANCO PRAW KOMBATANTA UWAŻANE JEST W OBECNYM STADIUM ZA WYKLUCZONE.

Ewentualność ta powstałaby do piero wówczas, gdyby ze strony niemieckiej i włoskiej nastąpiło całkowite wycofanie ich oddziałów obojętnych na podstawie przyjętego już przez te rządy planu brytyjskiego. Dzienniki angielskie wyrażają wątpliwość, czy obecnie podczas ofensywy gen. Franco porozumienie w tym względzie jest możliwe. Dzienniki przewidują również możliwość zaproponowania przez prem. Chamberlaina Mussolinemu pewnych ułatwień handlowych i finansowych, gdyby szef rządu włoskiego przyczynił się do realizacji postulatów W. Brytanii w sprawie całkowitego izolowania wojny domowej w Hiszpanii od wszelkich wpływów obcych.

Prasa angielska naogół przewidywa, że Mussolini uzyska również pewne koncesje w sprawie W. Brytanii i Francji w sprawie udziału Włoch w kontroli nad kanałem Sueskim.

Przykre wrażenie wywołał w kołach politycznych paryskich artykuł „Times”, który, zapewniając,

iż przedstawiciele Anglii nie zgodzą się na dyskusowanie z Mussolinim spraw francuskich, oświadcza jednakże, że ustępstwa, jakich Włochy żądają od Francji, MOGŁYBY BYĆ UWAŻANE ZA DOŚYĆ UZASADNIONE, gdyby nie

towarzyszyła im kampania obelg. Prasa paryska podkreśla z naciskiem, iż inicjatywa do spotkania Chamberlaina z Daladierem przed wizytą rzymską wyszła nie od rządu francuskiego, lecz od premiera Chamberlaina.

Huk armat pod Kantonem

Antyjapońska deklaracja 35 generałów chińskich

Według doniesień komunikatu chińskiego, walki pod Kantonem trwają z nieustanną zaciekleścią. Punktem centralnym akcji pozostaje w dalszym ciągu miasto Tse-czeng, położone na wschód od Kantonu, które w ciągu ostatnich dni przechodziło wiele razy z rąk do rąk. W nocy z 5-go na 6-go stycznia zostało ono po całonocnej morderczej walce zajęte przez Chińczyków. Od tego czasu Japoncy nieustannie ponawiają wysiłki zdążające do odzyskania miasta, ale jak dotychczas bezskutecznie.

Na odcinku kolei Kanton-Kon-lun Japończycy znajdują się w defensywie, albowiem oddziały chińskie podjęły tam energiczne natarcie.

W południowo-zachodniej części prowincji Szansi Japończycy starają się przeprawić na prawy brzeg rzeki Huanho, ale silny ogień skoncentrowanej tam artylerii chińskiej nie dopuścił dotychczas do przeprowadzenia tego zamiaru.

W rejonie Johow Chińczycy zaskoczyli znielącą zmotoryzowaną kolumnę japońską, niszcząc wiele maszyn i zadając przeciwnikom poważne straty. Również pod Deaniem wojskom chińskim udało się niespodziewanym atakiem zdobyć pozycje japońskie, przy czym dwa działa Japończyków wpadły w ręce chińskie.

Agencja Reutersa donosi, że 35 generałów chińskich wysłało w niedzielę telegram holdowniczy do marszałka Ciang-Kaj-Szeka, wyrażając swą gotowość do dalszego

prowadzenia wojny z Japonią. Generałowie chińscy ostro potępiają b. wice-prezesa Kuomintangu Wang-Czing-Węja, usuniętego z partii za zdradę.

Poszukiwanie ofiar lawiny

Dnia 10 b. m. wyruszy z Zakopanego pod kierownictwem p. Oppenheima ekspedycja tatrzańskiego ochotniczego pogotowia ratunkowego na teren ostatniej katastrofy górskiej do Doliny Cichej, celem dalszych poszukiwań porwanych lawiną studentów Politechniki gdańskiej Gliszczynskiego.

go, Kosmowskiego i Zaremby. Ekspedycja w składzie ok. 30 ludzi ma prowadzić poszukiwania aż do odnalezienia ofiar na specjalne życzenie rodzin, które pokrywają koszty wyprawy. Poszukiwania wobec ogromu lawiny potrać mogą czas dłuższy.

Mąż zamordował żonę w bestialski sposób

Na polach pod wsią Konary, powiatu jędrzejowskiego, znaleziono zwłoki kobiety zamordowanej w bestialski sposób. Twarz i głowa trupa były tak zniekształcone, że trudno było ustalić tożsamość. W toku energicznych dochodzeń ustalono nazwisko zamordowanej.

Okazała się nią Zofia Bockowska, lat 26, mieszkanka Trzonowka (gminy Książ Wielki, pow. miechowskiego). Morderstwa dokonał mąż jej Edward. Aresztowany do zbrodni przyznał się, jednak przyczyny mordu nie chce wyjaśnić.

Podpisanie umowy zbiorowej w przemyśle górniczym

Zapewnia ona górnikom polepszenie warunków

PAT. donosi z Cieszyna: W poniedziałek na posiedzeniu komisji górniczej uzgodniono oszczędnie i podpisano tekst części ogólnej umowy zbiorowej dla przemysłu górniczego. Podpisana umowa zapewnia robotnikom znaczne polepszenie warunków pracy.

Ponieważ rokowania w komisjach górniczej i hutniczej nie doprowadziły do uzgodnienia taryfowej części umowy zbiorowej, kwestie sporne w zakresie taryfy plac rozstrzygnie droga arbitrażu Komisja rozjemcza.

W związku z tym przybędzie do Cieszyna Główny Inspektor Pracy, dyr. depart. Marian Klott, który w środę, 11 b. m., przeprowadzi arbitraż w sprawie taryfy plac w przemyśle górniczym, zaś w czwartek, 12 b. m., w sprawie taryfy plac w przemyśle hutniczym.

Na martwym punkcie

Sowiecko-japońskie rokowania nie dały wyniku

Komisarz spraw zagranicznych ZSSR, Litwinow odbył w niedzielę ponowną konferencję z ambasadorem japońskim w Moskwie To-go, w sprawie polowy dybaków japońskich na wodach dalekowschodnich. Konferencja nie dała żadnego rezultatu.

W związku z tym organ armii sowieckiej „Krasnaja Zwiezda” za-

mieszcza artykuł, w którym w osłupiający sposób atakuje Japonię, żądając nawet wojskowej akcji ZSSR wobec Japonii, o ileby Japonia zamierzała wypełnić swą nieoficjalną groźbę i przeprowadzić jakieś działania wojskowe na sowieckich wodach Dalekiego Wschodu.

Kongres duńskich socjalistów

Premier Stauning o L. Oze Na odów

Premier duński, tow. Stauning, wygłosił w poniedziałek na kongresie partii socjalistycznej Danii przemówienie, w którym m. in. oświadczył, iż był czas, kiedy wierzono, że Liga Narodów może się przyczynić do utrzymania pokoju światowego. Dziś jednak przekonano się, że organizacja ta jest niedostatecznie silna, aby zapewnić pokój i bezpieczeństwo. W razie wybuchu jakiegokolwiek konfliktu między państwami europejskimi, Dania stać będzie na stanowisku ściśle neutralnym. (PAT.).

Proszek od **BOLU GŁOWY**
Dla dorosłych i dzieci
KOWALSKINA
Stosujcie się również
PRZY PRZEZIEBIENIU GRYPIE I KATARZE

Szlaki

odwrotu ideowego

Z wielu stron podniesiono w prasie polskiej, że Roman Dmowski, chociaż poniósł w ciągu swego żywota klęskę zasadniczą, jako czynny działacz polityczny, bo nie osiągnął nigdy kierownictwa bezpośredniego losami Rzeczypospolitej, — zwyciężył jednak, jako myśliciel i twórca naczelny doktryn nacjonalizmu polskiego, bo ogarnął swoim wpływem ideowym koła znacznie szersze, niż kadry Stronnictwa Narodowego, ogarnął i część niemałą zwycięstw kiedyś przeciwników.

Jest w tym twierdzeniu dużo prawdy, ale jest i bardzo głęboka nieprawda.

Nieprawda polega na tym, że wpływ Romana Dmowskiego zatrzymał się i tym razem tak samo, jak bywało przed laty, przy spotkaniu oko w oko z polskim ruchem socjalistycznym i z polskim ruchem ludowym.

Świadectwo jaskrawe składają tu wyniki głosowania do Rad Miejskich (Warszawa, Łódź, Kraków, Borysław, Bydgoszcz, Inowrocław, Grudziądz i t. d.) oraz do wielu Rad gromadzkich chociażby w Zagłębiu Dąbrowskim. Roman Dmowski nie zdobył dla swoich doktryn, ani dla swojej ideologii mas robotniczych w ogromnej ich większości, nie zdobył większości mas włościańskich. Polska Pracująca odrzuciła jego koncepcję. Dlatego nie zwyciężył i jako myśliciel.

Prawda natomiast twierdzenia, o którym pisze, polega na tym, że Roman Dmowski był świadkiem u schyłku dni swoich kapitulacji przed jego myślą poważnego odłamu ludzi, którzy sami siebie nazywają jeszcze dzisiaj „piłsudczykami”.

Mam przeświadczenie, że dzieje wzajemnych walk ideowych w społeczeństwie polskim w okresie odbudowy Państwa Polskiego (ten okres obejmuje — zdaniem moim — całe pierwsze ćwierćwiecze stulecia bieżącego) posiadają olbrzymią wartość wychowawczą dla pokoleń następnych. Musimy więc z punktu przekreślenia i likwidacji te próby „poprawek historycznych”, które są nam dziś podsuwane w imię aktualnych potrzeb propagandowych publicz-

stów „Ozonu” albo „Jutra Pracy”.

Przytoczę dwa przykłady: **SPRAWA UKRAIŃSKA**. Jeżeli miał rację Roman Dmowski w swoim ujmowaniu problemu ukraińskiego przed wojną światową i zaraz po wojnie światowej, — w takim razie nie miało racji to ujmowanie, które dawał Polsce Józef Piłsudski i jako współkierownik Polskiej Partii Socjalistycznej przed rokiem 1914, i jako Naczelnik Państwa Polskiego w latach 1918 — 1922.

Punktem szczytowym idei Piłsudskiego w sprawie roli Pol-

ski w Europie wschodniej była nie tyle wyprawa kijowska (akt wojskowy), ile umowa z Petlurą (akt polityczny). Punktem szczytowym idei Dmowskiego w tej dziedzinie była teoria o sztuczności ruchu ukraińskiego i o tym, że Ukraina skazana jest „na wiek wieków” na łączność organiczną z Rosją.

Legendę o sztuczności rozbiła aktualnie... Adolf Hitler.

SPRAWA ŻYDOWSKA

Jeżeli miał rację Roman Dmowski, gdy robił z kwestii żydowskiej „pepek świata” w przededniu wojny światowej, —

w takim razie nie miał racji Józef Piłsudski, gdy ostrzegał społeczeństwo polskie, że chodzi o dywersję ideową przeciwko ruchowi niepodległościowemu. Podjął ten zarzut Zygmunt Bałicki na szpaltach ówczesnego „Przeglądu Narodowego”. Podjął zarzut i przyznał mu słuszność. Tak jest! Trzeba skończyć z psychozą „masońsko-żydowską” powstań zbrojnych XIX stulecia. P. Jerzy Gierzych rozwinął te same tezy na kartach książki o „Tragizmie dziejów Polski”.

Postawmy tedy — w myśl mego zwyczaju — kropki nad „i”. Piłsudski i Dmowski — to były swego czasu dwie odrębne i przeciwstawne koncepcje roli Polski w dziejach. Skoro ktoś dzisiaj rozstrzyga się z koncepcjami Piłsudskiego a przyznaje rację koncepcjom Dmowskiego, — rozstrzyga się tym samym z Piłsudskim, jako z mężem stanu. Dla takiego „piłsudczyka” — pozostaje tylko jeden Piłsudski. Piłsudski — romantyczny wojownik i „człowiek twardej ręki” w wewnętrznym życiu Państwa w latach po przewrocie majowym.

Mysimy się rozstali z Piłsudskim właśnie na płaszczyźnie różnicy pojęć o wewnętrznym życiu Państwa. Pozostaliśmy przy przekonaniu, że Piłsudski patrzył w jutro historyczne

wzrokiem przenikliwym i baczny, i że w momentach przełomowych dziejów Józef Piłsudski miewał rację, a nie Roman Dmowski.

Publicyści i kierownicy Obozu Zjednoczenia Narodowego powinni sobie te rzeczy prze-myśleć poważnie i na serio. Tromtadracja nacjonalistyczna, pochłonięta rywalizacją ustawiczną ze Stronnictwem Narodowym i z ruchem „narodoworadykalnym”, nie wystarczy dla rozwiązania wielkich zagadnień państwowych, które Historia postawiła przed Polską. Bo drogi ideowe, którymi kroczy publicystyka Obozu Zjednoczenia Narodowego od czasu słynnej deklaracji pułk. Adama Kocaka — to drogi stopniowego odejścia od Józefa Piłsudskiego, jako męża stanu.

M. NIEDZIAŁKOWSKI

Warszawa-Praga

Zł. 70.-

Samolotami

AIR FRANCE

Informacje:

Warszawa, Jerozolimskie 35.

Tel. 85813, 89860

i wszystkie biura podróży.

Bohaterowie kraju sudeckiego

Generał Faucher, były szef francuskiej misji wojskowej w Pradze, powrócił do Paryża z chwilą, gdy Czechosłowacja stała się Czechosłowacją i przyczepką do znanej „ois”.

W rozmowie z współpracownikiem „Populaire’a” gen. Faucher dał wyraz swemu podziwowi dla niemieckich socjalistów w Sudecie.

„Zapytywano — powiedział generał — dlaczego zebrania Hen-

leina i jego ludzi są tak uczęszczane? Otóż w kraju sudeckim panował terror do tego stopnia, że wszyscy obawiali się denuncjacji agentów hitlerizmu. Ludzie przeto biegali na zgromadzenia, podnosili prawą rękę, ażeby się pokazać i uniknąć represji.

Ponimano to byli tam ludzie o zadziwiającej odwadze. Byli to socjaliści. Oni jedni stawiali opór. Nie mam dla nich dość słów podziwu”.

Jeszcze o Vanderveldem

Głosy komunistów i reksistów

Zgon przewodcy socjalistów belgijskich, długoletniego przewodniczącego Międzynarodówki oraz wybitnego męża stanu Belgii; tow. Emilia Vandervelde odbił się głośnym echem w prasie całego świata.

Zarówno prasa demokratyczna, jak i katolicka i konserwatywna oddała należny hołd wybitnemu człowiekowi i mężowi stanu na wielką miarę.

Ale co napisali o wielkim Zmarłym ci, z którymi Vandervelde stał od lat w codziennej bezustannej walce, t. j. komuniści i reksiści belgijscy (partia faszysty Degrelle’a)?

Leży przed nami numer organu komunistów belgijskich „Voix du Peuple”, w którym poseł Relecom pisze:

„Żaden towarzysz nie zapomniał ostrej polemiki, jaką prowadził z sobą Lenin i Vandervelde, ani też wielkiej walki ideologicznej, która poruszyła cały belgijski ruch robotniczy i doprowadziła patrona (Vandervelde — przyp. red.) do walki z naszym zmarłym

Jaquemottem, wynikiem czego było utworzenie naszej komunistycznej partii. Pomimo to jesteśmy pewni, że będziemy tłumaczami u części wszystkich komunistów, gdy z czcią skłonimy się przed szczątkami tego, którego życie bezspornie oddane było demokracji i który iście ojcowską miłością darzył Belgijską Partię Robotniczą”.

A teraz sięgamy do stojącego na krańcu przeciwległym biegunie opinii organu reksistów „Pays réel”, gdzie José Streele pisze co następuje:

„Padł wśród walki o swe idee. Takie zakończenie koronuje bezsprzeczna wielkość życia, które zapisało się w dziejach naszego kraju w ciągu półwiecza, które conajmniej nie było przeciętnym. Z nim zamyka się nie tylko jeden okres socjalizmu, lecz kończy się epoka w życiu publicznym Belgii. Wszystko, co nas we wszystkich dziedzinach dzieliło od Zmarłego, nie powstrzymuje nas od schylenia czoła przed człowiekiem, którego dobra wola i szczerze nakazują wybaczyć pomyłki i błędy”.

Curiosa...

Szef niemieckiej policji Himmler ma nie być jakże kłopoty.

Wydal on ostatnio zarządzenie, by przy dorocznym spędzie koni dla konnej policji nabywanym koniom nadawać czysto niemieckie nazwy, a w wypadkach, kiedy koń ma już niemiecką nazwę, zmieniano mu na czysto germańską.

Wobec w stajniach policji niemieckiej nie może się znaleźć żaden wałach, któ-

ry by się nazywał np. „Monsieur de Paris” albo — uchowaj Boże — „Madame Loevy” lub ogier „Taras Bulba”. Konie muszą mieć imiona czysto germańskie, aryjskie, zwłastsza, że chodzi tu o konie policyjne, a więc bezpieczeństwa państwa może być zagrożone.

Ciekawo, czy gdyby się znalazł ogier o włoskiej nazwie „Duca”, czy i temu by należało zmienić paszport?

Sprawa Gdańska

O czym mówiono w Berchtesgadenie?

Prasa zagraniczna podaje najrozmaitsze tematy rozmów podczas wizyty min. Becka u kanclerza Hitlera w Berchtesgadenie.

Podług „Daily Herald” głównym przedmiotem rozmów miały być sprawy Gdańska. Na najbliższym posiedzeniu Rady Ligi Narodów miałyby wpłynąć sprawa ODWOŁANIA WYSOKIEGO KOMISARZA LIGI W GDAŃSKU i zerwania zależności Gdańska od Genewy. Na posiedzeniu Rady udaje się Wysoki Komisarz prof. Burchardt, który ma złożyć swą dymisję i zaświadczyć, że jest całkiem niepotrzebny.

Oprócz pozbycia się „wiewiór” genewskich, Gdańsk chce się pozbyć także ZALEŻNOŚCI OD POLSKI. Wedle „Daily Herald” Hitler miał domagać się od min. Becka odwołania z Gdańska generalnego komisarza.

Ambasador niemiecki w Londynie von Dirksen miał nalegać u Halifaxa na szybkie załatwienie sprawy Gdańska. Halifax po wizycie w Rzymie, ma natychmiast udać się do Genewy, gdzie będzie referentem sprawy gdańskiej. Jak wiadomo, należy on wraz z delegatami Francji i Szwecji do „komisji 3-ich” w sprawie Gdańska.

Radujcie się rodacy!

Są katalogi!

No, więc ciężar spadł mi z serca...

SĄ KATALOGI MASONSKIE!

„Jutro Pracy” z dn. 8 stycznia zapewniło nas:

„Pisząc te słowa mamy je (katalogi — przypisek mój) w rękach; patrzymy na nie; dotykamy ich palcami”.

Wobec aż tak... „materialistycznego” ujęcia rzeczy nikt nie może wątpić, że nie wchodzi w grę żadna uluda. Skoro palce panów redaktorów „Jutra Pracy” dotykają onych katalogów, — to chyba „rzeczywistość rzeczywista”.

A zatem na dzisiejszej rozprawie sądowej pomiędzy p. prof. St. Stroński i p. prof. L. Kozłowski o katalogi znajdują się niewątpliwie na biurku sędziowskim.

Bo „Głos Narodu” ma rację. Skoro są katalogi, skoro dekret p. Prezydenta Rzeczypospolitej rozwiązał łoże masonskie w Polsce, — to cóżby, na miły Bóg, stało ku przeszkodzie, by „dotykane palcami” p.p. redaktorów „Jutra Pracy” katalogi masonskie stały się wreszcie... nie — tajemnicze? „Jutro Pracy” oddaje przy okazji, mówiąc nawiasem, niedźwiedzią nieco przysługę p. Leonowi Kozłowskiemu. Samo istnienie katalogów zakwestionował, o ile do brze pamiętam, stary „spec” od masonerii — „Warszawski Dziennik Narodowy”. Nie twierdził jednak: wcale, że p. Kozłowski akurat „klamie”. Przypuszczał, że p. Kozłowski ktoś „nabił w bułkę”. A to jest coś zgola innego. AR.

Zawód górnik

najniebezpieczniejszy

Sprawozdanie Międzynarodowego Biura Pracy stwierdza, że najniebezpieczniejszym zawodem pod względem ilości wypadków śmierci przy pracy jest zawód górnik w kopalniach węgla.

Sprawozdanie podaje, że w latach 1927—35 na każdych 1000 górników, zatrudnionych w kopalniach węgla było rocznie 4.27 wypadków śmierci przy pracy w Stanach Zjednoczonych, 4.32 w Japonii, 3.07 w Kanadzie, 2.77 w Związku Południowej Afryki, 2.01 w Polsce, 1.7 w Nowej Zelandii, 1.61 w Niemczech, 1.34 w Anglii, 1.18 w Belgii, 1.18 w Indiach Wschodnich, 7.01 we Francji, 0.92 w Holandii i 0.84 w Austrii.

DZIECI W KOPALNIACH!

W Stanach Zjednoczonych w kopalniach barytu (tiff mines) w stanie Missouri praca dzieci kwitnie jak za dawnych „dobrych” czasów, kiedy pod tym względem nie było żadnych ograniczeń, ani prawnych ani moralnych.

Z dokumentów, niedawno opublikowanych przez Amerykański Komitet Pomocy Dzieci, wynika, że wyżej wymienione kopalnie za trudnią nawet 6 i 7-letnie dzieci, które za przeciętną płacę w wysokości od dol. 1 do dol. 2.50 tygodniowo pracują 7 i pół do 10 godzin dziennie.

Wśród dzieci, zatrudnionych w kopalniach barytu, szerzą się choroby, spowodowane przez ciężką pracę w niehygienicznych warunkach i niedożywienie. W okręgu, gdzie się znajdują kopalnie, jest wiele dzieci, które nigdy nie uczęszczały do szkoły.

Pokwitowania

Na głodne dzieci Hiszpanii. A. i E. Müllerowie zł. 5. R. R. K. zł. 30. Kuca Jakub z Rozwadowa zł. 5. Robotnicy fabryki Herszenberg i Halbersztadt w Łodzi zł. 75. Na uchodźców Żydów z Niemiec. R. K. z Łodzi zł. 6.

Sprawa „komunistów” gdyńskich

Głosna była przed rokiem sprawa grupy socjalistów gdyńskich — w tej liczbie przewodniczącego miejscowego T.U.R., tow. Kossa i sekretarza Związku Transportowców, tow. Murawy, oskarżonych o „działalność komunistyczną”.

Wszyscy oskarżeni należeli do aktywnych działaczy P.P.S., niektórzy należeli do miejscowego Komitetu Partii. Sąd Okręgowy w Gdyni po obronie oskarżonych przez tow. adw. Pehra i Bieszkę, uznając zupełną nicość materiału dowodowego, wszystkich oskarżonych uniewinnił. Zostali oni wszyscy z więzienia zwolnieni. Prokurator odwołał się do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu.

Wyrok poprzedni został uchylony i wszyscy oskarżeni uznani zostali za komunistów i skazani na kary od trzech do sześciu lat. Sąd Apelacyjny nie przeprowadził żadnych nowych dowodów, oparł się tylko na materiale już ocenionym przez Sąd Okręgowy; składał się ten materiał wyłącznie z t. zw. wiadomości konfidencyjnych, oraz tego rodzaju materiału rzeczowego, jak luźne broszury o rozmaitej tendencji, które znalazły się w pojedynczych egzemplarzach w posiadaniu oskarżonych, zresztą — wszystko wy-

dawnictw, będących w legalnym handlu, oraz na takim materiale, jak np. nuty i tekst „Międzynarodówki”, „Czerwonego Sztandaru”, „Na barykadzie”.

Oskarżeni zostali natychmiast aresztowani. Odwołali się ich obrońcy do Sądu Najwyższego. Rozprawa odbyła się w dniu 9-go stycznia. Przewodniczył pierwszy prezes Sądu Najwyższego, Leon Supiński. Oskarżał prokurator Niedobylski, który bardzo kategorycznie domagał się utrzymania w mocy wyroku Sądu Apelacyjnego. Uchylenia wyroku domagał się obrońca oskarżonych tow. adw. Stanisław Benkiel, podnosząc bezzasadność i brak spójni logicznej w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego. Sąd Najwyższy przychylił się do tych wniosków i wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu uchylił, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania. Oczywiście, wszyscy oskarżeni będą natychmiast zwolnieni.

W ten sposób nagonka, prowadzona od dłuższego czasu w stosunku do grupy naszych towarzyszy gdyńskich została przekreślona decyzją Sądu Najwyższego Rzeczypospolitej.

Premier zoperował gubernatora

Rzadko zdarza się, ażeby jeden mąż stanu rozprawał drugiemu brzuch i to za zgodą tego drugiego. O wypadku takim donoszą z Johannesburga, gdzie premier Rodezji Huggins z zawodu chirurg zoperował na ślepej kiszce gubernatora północnej Rodezji sir Harolda Kittermaster. Operacja miała pomyślny

wynik. Jest to już druga z rzędu operacja, przeprowadzona przez prem. Hugginsa od czasu objęcia przez niego steru rządów w Rodezji: ubiegłej jesienią operował on gubernatora południowej Rodezji sir Herberta Stanleya również na ślepej kiszce.

Lasy płoną w Australii

Od ubiegłego tygodnia szaleje w stanie Victoria w Australii pożar wielkich obszarów leśnych. Pożar ten przybiera z każdym dniem na sile. Dotychczas padło pastwą płomieni 69 domów mieszkalnych. W pobliżu miejscowości Erika zniszczono 2-eh gajowców, którzy zmarli z odniesionych poparzeń.

W miejscowości Moorindindzi ekipa ratownicza znalazła pod gruzami domów 3-eh mężczyzn, 4 kobiety i ośmiorgo dzieci w stanie zupełnego wyczerpania.

Z powodu kierunku wiatru akcja

zwalczania ognia napotyka na bardzo

ważne przeszkody.

Pannę zaniepokojenie o los 50 me-

Ameryka na horyzoncie...

Po mowie Roosevelta

Wobec narastających konfliktów w Europie europejska myśl demokratyczna coraz częściej zwraca się ku Ameryce, t. zn. ku Stanom Zjednoczonym. Jakże stanowisko zajmą Stany Zjednoczone? Wszak ich wystąpienie rozstrzygnęło o losach wojny światowej. Może więc i teraz Stany Zjednoczone rozstrzygną?

Pamiętajmy, że do dziś dnia państwa antyfaszystowskie są znanymi SILNIEJSZE od trójkąta faszystowskiego: Berlin—Rzym—Tokio. Japonia zresztą jest zajęta w Chinach i zagrożona przez Sowieci. W Europie pomiędzy Rzymem a Berlinem istnieją pewne tarcia. Na razie nie odgrywa większej roli. Ale jeśli Włochy staną w obliczu zdecydowanej połączonej siły Francji, Anglii i Stanów Zjednoczonych? Wówczas zapewne ZSSR ruszy z miejsca. Sprawa jasna: grupa antyfaszystowskich państw, kto wie, może spowodować nawet bez wojny zamykanie się faszystowskiej „osi”. Chodzi tylko o solidarność, nieustępliwość, zdecydowane wystąpienie państw antyfaszystowskich. We Francji są jednak różne prądy: niedawno nawet na szpaltach „L'Oeuvre” M. Deat doradzał Francji wycofanie się z problemów środkowej i wsch. Europy: wówczas, powiada, Hitler nas nie ruszy... Ale jeśli energiczniej wystąpią Stany Zjednoczone, czy to nie przyspieszy przełomu nastrojów w Anglii i Francji?

Niemcy doskonale sobie zdają sprawę ze znaczenia amerykańskiego czynnika. Wystarczy czytać pełne obawy artykuły w „Berliner Tageblatt”. Nawet w Polsce publicyści faszystowskie z coraz większą niechęcią patrzą w stronę Stanów Zjednoczonych: czytamy np. ostatni felietonik A. Nowaczyńskiego w „Prosto z Mostu”.

A więc — jakie jest stanowisko Stanów Zjednoczonych?

Nie ulega wątpliwości, że fala antyfaszystowska w St. Zjednoczonych ROŚNIE. A prezydent Roosevelt i jego najbliżsi dają coraz bardziej zdecydowany wyraz swym antyfaszystowskim poglądom. Duże wrażenie wywarła mowa prez. Roosevelta przy otwarciu parlamentu (kongresu).

— Wojny udało się uniknąć, mówił Roosevelt, ale coraz bardziej staje się jasnym, że zachowanie pokoju nie jest zabezpieczone. Dokola nas szaleją ukryte wojny — wojskowe i gospodarcze. Wyścig zbrojeń przybiera charakter fatalny. WSZĘDZIE — GROŹBY NOWYCH AGRESYJ. Zarzuca się bezpośrednio zagrożenie trzech dróg Amerykanom: religij, demokracji i międzynarodowej dobrej woli. Stany Zjednoczone odrzucają po-

dobne dążenia i trwają przy dawnych idealach.

Roosevelt mówił o konieczności obrony zasad demokracji:

— Wiemy, co nas czeka, gdy doktryny gwałtu zapanują na innych kontynentach... Trzeba się ZBROIĆ... Demokracje nie mogą pozostawać obojętne wobec gwałcenia prawa, gdziekolwiek to ma miejsce! Nie mogą pozostawać bez energii protestu agresywne akty wobec innych państw!

Takim jest styl prezydenta. Słowa? Nie tylko słowa, bo Ameryka ZBROI SIĘ GWALTOWNIE! Awiacyjny program jest kolosalny. 20.000 studentów będzie się rok rocznie kształciło na lotników i mechaników lotniczych, 13 tys. aparatów lotniczych będzie gotowych do użytku. Rozbudowa floty morskiej przybiera charakter niebywały.

Naturalnie, powie ktoś, — Stany Zjednoczone zaniepokojone są zdobyciami Japonii; chodzi im przede wszystkim o Japonię. Możliwe. Ale Japonia wchodzi do faszystowskiego trójporku. Zresztą Stany Zjednoczone zbroją się nie tylko na Pacyfiku, lecz także na Atlantyku.

Francja (i Anglia) śledzi te przemiany w Ameryce z napiętą uwagą. Rozumie także, że wyborcy prezydenckie w Ameryce mogą odegrać ważną rolę: jakimi drogami pójdą Stany Zjednoczone?

Paryska „Epoque” wita ostatnią mowę Roosevelta. Chwiejność demokracji europejskiej, powiada, nieco zdegustowała Amerykę. Ale podróż Daladiera, zbrojenia Anglii i t. d. spowodowały nowe wystąpienie Ameryki w obronie demokracji. Ciekawe, że cała prasa amerykańska bez zastrzeżeń chwali antytotalistyczne wystąpienie Roosevelta.

Jeszcze ciekawszy jest artykuł Romiera w „Figaro”. Zazwyczaj, powiada Romier, demokracje mało zajmują się polityką zagraniczną. W Ameryce to ma miejsce jeszcze wyraźniej, niż gdziekolwiek. I jeśli Stany Zjednoczone nagle tak gwałtownie zajęły się polityką zagraniczną, to nie z zimnego wyrachowania, lecz na skutek MORALNEGO „SZOKU” (wstrząsu). Pamiętamy, że moralny wstrząs po zatopieniu „Luzytanii” spowodował wystąpienie Ameryki w wojnie światowej... A obecnie Stany Zjednoczone doznały całego szeregu wstrząsów, jeden sześć za drugim... Nastroje antytotalne w St. Zjednoczonych są bardzo mocne. Wymieniamy ostatnią mowę ministra spraw wewnętrznych, który oświadczył, że „porównywanie metod państw totalnych z metodami średniowiecznymi byłoby OBRAZĄ DLA ŚREDNIOWIECZA”. Powiedział także, że „Ford i Lindbergh, którzy

przyjęli order od Hitlera, NIE SĄ CHRZEŚCIJANAMI”. A na protest Hitlerii departament państwowy odpowiedział, że „niemieckie metody obrażają amerykańską opinię”.

Krótko mówiąc, powiada „Figaro”, chodzi o to, czy w razie konieczności St. Zjednoczone WYSTĄPIĄ? Niewątpliwie bowiem są czynniki także hamujące (ofiarę gospodarczą i t. d.). Otóż przeciętny Amerykanin gotów będzie wystąpić dopiero w razie OSTATECZNEJ KONIECZNOŚCI — gdy (jego zdaniem) będzie chodziło o ratowanie świata i moralności... Tu właśnie tkwi NIEBEZPIECZEŃSTWO, kończy „Figaro”, — bo państwa totalne mogą zapędzić się zbyt daleko, licząc na bierność Ameryki!

Tak, „Figaro” i.a. rację: antytotalistyczna fala w Ameryce Pół-

nocnej wzrasta. Ale KOORDYNACJI wysiłków społecznych demokracji wciąż jeszcze brak. To właśnie rozzuchwala faszystowskich „wodzów”. Ameryka Północna stała się jednak już dziś WAŻNYM CZYNNIKIEM w gigantycznych zmaganiach się wielkich prądów świata współczesnego.

K. CZAPIŃSKI.

POMADKI DO UST SZACHA

Dalsze dymisje w Japonii

Ust. pienie 12 parlamentarzystów podsekretarzy stanu

Agencja Domei donosi: Ośmiu doradców gabinetu japońskiego, między nimi przewodniczący stronnictwa Minseitō oraz prezes południowo-mandżurskiej linii kolejowej, złożyli w czasie rekonstrukcji gabinetu podania o dymisję,

które zostały przez premiera Hiranumę odrzucone. Podania o dymisję natomiast 12-tu parlamentarzystów podsekretarzy stanu przyjęte, przy czym mianowanie ich następców nastąpi w dniach najbliższych.

Rozmowy na polowaniu

Rumunia i Jugosławia wobec Niemiec i Węgier

W polowaniu królewskim, które odbyło się w ciągu ostatnich dwóch dni w okolicach Aradu, na pograniczu rumuńsko-jugosłowiańskim wzięli udział król rumuński Karol i ks. regent Paweł jugosłowiański.

Przy tej sposobności ks. regent

odbył naradę z królem Karolem II. Żadnych bliższych danych o naradzie nie ogłoszono.

Koła polityczne wyrażają przekonanie, że przedmiotem rozmów obu szefów państw był stosunek Rumunii i Jugosławii do Węgier i Niemiec.

Nasza rubryka

ABSOLWENTKA matematyki ukończyła matematykę, fizykę i niemiecki w zakresie gimnazjum i liceum. Przygotowuje do egzaminu eksterna. Telefon: 6-89-95. Referencje.

MŁODY CZŁOWIEK Z PROWINCJI prosi o jakiegokolwiek pracę po południu lub w godzinach wieczornych. Łaskawe oferty prosimy kierować do Adm. „Robotnika” lub Jan Mostek Dąbrowska-Górnica, ul. ca Poniatońskiego Nr. 5.

SAMODZIELNY biczyskarz znający się na robotach trzcinowych, również na garbarstwie surowcowym poszukuje pracy. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia do „Robotnika” Waweczka 7, lub „Naprzodu”, Kraków, ul. św. Tomasza 11-a.

OGRODNIK wypraktykowany, za miłowany poszukuje posady od zaraz. Może prowadzić ogród handlowy, kwiatowy, warzywny. Pracowitość, samodzielność. Chętnie w wojew. białostockim. Zygmunt Gilewski — Grodno, ul. Lelewela 10 m. 1.

Do naszych Prenumeratorów

Prosimy o wznowienie prenumeraty na miesiąc s. uciec i na I-szy kwartał 1939 r. Czeki P. K. O. załączamy

Administracja

Pamiętniki Emigrantów

Ogłoszone przed kilku laty przez Instytut Gospodarstwa Społecznego **Pamiętniki bezrobotnych** oraz późniejsze **Pamiętniki chłopów** są znane w szerokich kręgach polskiego społeczeństwa zarówno jako dokument okresu, w którym żyjemy, jak i ze względu na swoją wartość literacką (**Pamiętniki chłopów** — seria druga uzyskała nagrodę **Wiadomości Literackich**, uznane za najwybitniejszą książkę wydaną w 1936 roku).

Obecnie do serii pamiętnikarskich wydawnictw Instytutu przybywają dwa nowe tomy, zawierające pamiętniki emigrantów. Jeden z tomów obejmuje 37 pamiętników napisanych przez wychodźców — Polaków, przebywających we Francji, drugi — 27 pamiętników emigrantów zamieszkałych w Ameryce Południowej. Prawdziwość i bezpośredniość wyróżniająca wypowiedzi pamiętnikarzy sprawia, że Pa-

mietniki emigrantów są publikacją niezmiernie ważną dla każdego, kto go obchodzi zagadnienie emigracji. Znajdzie tu obfity materiał i wiadomości dla siebie nie tylko uczo-ny i badacz, ale tak samo społecznik, czy urzędnik interesujący się zagadnieniami wychodźstwa z tytułu swoich obowiązków. Nie mniejsze wreszcie znaczenie mogą mieć te pamiętniki dla zamierzających udać się na wychodźstwo, czy dla samych wychodźców, którzy skorzystają z doświadczeń pamiętnikarzy oraz z informacji, mogących nieraz przestrzec przed nieroztropnym wyruszeniem na obczyznę.

W obu tomach pamiętniki poprzedzone zostały przedmowami i opracowaniami wstępnymi, omawiającymi cele i znaczenie wydawnictwa oraz charakteryzującymi środowisko, z którego pochodzą pamiętnikarze.

Herszt Danili Vlada i jego 49 rozbójników

Zandarmeria w Storożyńcu (Rumunia) ujęła szajkę bandycką złożoną z 49 osób, która grasowała od roku 1925 pod przewodnictwem niejakiego Danili Vlada i była postrachem całej Bukowiny. Banda dokonała niezliczonych rabunków,

morderstw, włamań i podpałów. Policja oblicza, że łupem bandy stało się przeszło 10 milionów lei. W ręce policji wpadł wielki skład kradzionych towarów oraz duże zapasy wszelkiej broni.

Nieudały napad piratów na parowiec kursujący na Jang-Tse

Niemiecki parowiec „Hansa” obsługujący obecnie chińskie linie wewnętrznne, padł ofiarą napadu ze strony chińskich piratów na rzece Jang-Tse w pobliżu Wunsungu. Piraci zbliżyli się do parowca na licznych dżonkach. Pa-

do przeszło 100 strzałów. Wielu chińskich pasażerów odniosło rany, zaś jeden został zabity. Kapitan „Hansy” rozkazał załozde odpowiadzieć ogniem, przy czym nie zatrzymał się i szczerliwie dopłynął do Szanghaju.

Płonący okręt na oceanie

W Londynie przejęto radiowe depesze, donoszące, że na pokładzie brytyjskiego statku „Rimutaka” (16.000 ton), znajdującego się w południowej części Oceanu Spo-

kojnego, wybuchł pożar. Na statku znajduje się 286 pasażerów. „Rimutaka” wziął kurs na amerykański statek „Yom Sishi”, odległy od niego o 300 mil morskich.

Wyprawa po złoto zakończyła się katastroficznie

W końcu ub. roku do górników amerykańskich dotarła, niewiadomo jaką drogą wiadomość o odkryciu nowych złotodajnych terenów w Kiondyce na Alasce. Do wieści tej ustosunkowano się z początku sceptycznie. Kiedy jednak przyszło jej potwierdzenie,

liczne żądne bogactw wyruszyły w drogę po złoto. Wyprawa, zorganizowana bez dostatecznej znajomości warunków klimatycznych skończyła się katastrofą. Wielu ludzi padło ofiarą mrozów, panujących na Alasce.

IAN DĄBROWSKI

Prawo śmierci

Kiedy go prowadzili przez ulicę, kiedy szła ciężka żelazna brama — Józek nie orientował się jeszcze w obrocie swojej sprawy. Dziwiło go co prawda trochę, że podczas badania nie wypytywali go o Partię, o towarzyszy, o współników. Nie raz słyszał opowiadania innych, którzy przeszli przez kancelarię ochrony, przez kazałmaty archyduśledczego — wszystko w tych opowiadaniach wyglądało inaczej. Tu jakoś zwyczajnie nie pytano tylko o okoliczności zbrodni. Po tym padło pytanie „dlaczego?”, na które, oczywiście, nie odpowiedział ani słowa. A wreszcie padło pytanie najdziwniejsze:

— A znali-li wy Helenę Wojcik? Helena Wojcik? Jego Helka. Oczywiście znał. Czyżby to i ona była znana policji? No, ale przecież Helki już nie ma...

Odpowiedział.

— Tak. To moja narzeczona. Ale ona nie żyje. Otruła się.

8)

— M... uhm!... — mruczał brodaty, jęgoty, spisujały zeznania. Jeszcze dziwniejsze wydało mu się towarzystwo, jakie znalazł w wielkiej, brudnej i cuchnącej celi. Gdy po pierwszych próbach nawiązania znajomości wywieźlieli się za co ich nowy kompan tu przywodził, z kolei poczęli i swoje — na kartkach wypisane przed drzwiami „paragrafy” i „nie winności” — wyliczać. A więc jeden siedział, oczywiście „niewinny”, za kradzież z włamaniem, drugi, chłop podmiejski, za to, że „patykiem” (sąsiedzi z przyzwy, twierdzili, że była to zwykła kłonica) „śmignął” na jarmarku jakiegoś konkurenta, który chciał mu popsuć sprzedaż barana. Trzeci skarżył się, że „dziwka na niego nakapowała”, jakoby z nożem za nią chodził i do chodzenia po ulicy musiał, kiedy on właśnie „jak te lakudę, co dziewczę przed nim strugała” na ulicy zobaczył i rzemiosło jej zrozumiał, to „z-

rozpaczy” własnym nożem sam chciał się przebić.

Daremnie Józek wypytywał ostrożnie, czy nie ma między nimi „politycznych”, czy nie znajduje jakichś towarzyszy, jeśli nie z bojówki, to choć z agitagii, czy choć by esdeków. Wreszcie, gdy wyraźnie zagadnął o to starszego celi, ślepego na jedno oko, tykowanego koniokrada — ten niechętnie odpowiedział, że „polityka” siedzi na innym piętrze, i że to strasznie dumne ciaruchy, co z „przywzwoitym chłopakiem” w więzieniu nie chcą słowa zamienić i w jednej celi siedzieć.

Powoli zaczął rozumieć, że policja i sądzia śledczy widocznie nie domyślają się z jakich powodów zabił Bucholca. Ale jeszcze nie wszystko rozumiał. Dopiero, kiedy przyszedł po kilku dniach do celi nowy, śmigiły i przystojny doliniarz Pietrek i dopytywał się o sprawy i paragrafy, usłyszał Józko nowe nazwisko i winę — rozjaśnił się Józkowski do cna. Pietrek kiwnął bowiem głową, przyjaśniej do wiadomości stan rzeczy i dodał:

— Wiem, wiem. Co ci majster kochankę czy narzeczoną strajlo-

wał, że się po tym struli. Fajnie go zrobił! W gazetach o tym pisało. Lekki wyrok dostaniesz, bo majster podobno łachudra był i na kobiety kat. A po chwili dorzucił.

— Co to on podobno i z siostrą twoją coś miał?...

Więc to tak — rozmyślał Józek. Więc policja, zanim go z domu o północy, jak szczerza z jami wywlekła — dowiedziała się o możliwych motywach zabójstwa. I teraz uważają go za zwykłego mordercę z zemsty. Najoczywiej. Dlatego nie pytano go w cyrkule o Partię, a sądzia śledczy właśnie o Helkę zagadnął. Czy ją — ni by — znał... Dlatego wszyscy współlokatorzy celi twierdzą, że będzie miał „bajki nie wyrok”, a starszy — znawca sądów i więzień — coś o czterech latach wspominał. A przecież on wiedział, że bojowców posyłano bez wyjątku na stryżek. Więc może wykreślił się sianem, może uda się jakoś posiedzieć trochę — cztery lata, a nawet pięć zmalało mu w oczach do rozmiaru drobnotki — ot coś nie wiele więcej, niż tydzień — a po tym wyjdę do swoich, zameldowałem się „Koszowemu” i dalej, da-

lej, aż póki się da chodzić z bojową piątką.

— A towarzysze? Co oni myślą o tym? — zapytywał sam siebie.

I wkrótce dostał na to pytanie odpowiedź. Codziennie przeznaczano kilku więźniów do czyszczenia celi „politycznych”, do roznoszenia im obiadów, do szorowania podłóg. Przyszła kolej i na Józka. Cieszył się z tej „funkcji”, bo miał nadzieję, że spotka znajomych, że się choć w przelocie dowie, co słychać „na wolności”. Pa migał, co mu mówiono, że polityczni mają kontakt ze światem, mimo ostrożeń rygorów i bacznej pilnowania.

I wreszcie znalazł się w celi, gdzie było trzech młodych ludzi. Nie zwracali na niego uwagi, rozprawiali o jakichś obojętnych sprawach, kiedy strażnik wprowadził go do celi i zamknął, przykazuując podłogę na glanc wyfrotrować. Musiał odczekać się pierwszego.

— Ja też towarzysze. Tylko mi zwyczajne zabójstwo zapisali. Popatrzyli na niego nieufnie i z pogardą. Nie na takie sztuczki próbowali ich brać.

— Za Bucholca siedzę — wie-

cie — ciągnął, nieco speszony mil czeniem.

Po chwili odezwał się jeden.

— Co pan opowiadasz, że pan towarzysze? Ten co Bucholca zabił, na własną rękę go zrobił. Mówił mi tacy co wiedzą, „Na banwior” poszedł i swoje sprawy zaczął złatwiać. Jak to właśnie pan, o nie masz się pan czym chwalić i rozmowy z nami szukać. Dzisiaj bandziór — jutro szpicel. Wiadomo.

Szpicel?... Bandziór?... — W Józku wszystko zawrzało. Porwał się z kłęczek od szorowanej podłogi. W oczach mu pociemniało.

— Nu czo? — rozległ się ode drzwi głos strażnika. — Już się zmęczył? Jazda, za robotę się brać!...

I już do końca nie odszedł z celi, wymyślając od czasu do czasu na „swolocz-kryminalistów”, jakby się chciał „panom politycznym” przypodobać, jakby wyraźnie inaczej oceniał tych „miatężników”, co przeciw carowi różne socjalizmy wymyślają, ale przeciw spokoijnego, prywatnego człowieka nie zabijają.

(D. c. n.)

T.U.R. przy pracy Wiadomości z całej Polski

SPRAWOZDANIE Z ROCZNEJ DZIAŁALNOŚCI T.U.R. ODDZIAŁU W BRZĘCZYNACH MAŁYCH

W dniu 6 stycznia b. r. o godz. 14.30 we wsi Brzeziny Małe odbyło się walne roczne zebranie członków z udziałem Władysława Dewora, sekretarza okręgowego TUR.

Ze sprawozdania z okresu rocznej pracy wynika, że oddział prowadził intensywną pracę. Odbyło się: 16 posiedzeń Zarządu, 10 zebrań członków, 2 zabawy, 4 akademie, zakupiono do biblioteki 10 nowych książek, ponadto członkowie i sympatycy korzystają z wędrownego biblioteki Zarządu Głównego TUR im. Stefana Kopcińskiego. Jest prowadzona także czytelnia pism socjalistycznych.

Zorganizowano wycieczki: do Sokolich Gór i Olsztyna oraz członkowie brali udział w wycieczce kolonijnej po oddziałach w okręgu częstochowskim, w spotkaniu TUR w Dźbowie i Złocie Młodz. P.P.S. w Katowicach.

Dwóch członków ukończyło instruktorskie kursy TUR w Blachowni.

Sprawozdanie kasowe wykazuje obrót w wysokości zł. 247 gr. 87. Po referacie tow. Wł. Dewora, uchwalono absolutorium dokonano wyboru nowych władz oddziału w składzie: przewodniczący — R. Leszczyński, sekretarz — R. Bajdowski, skarbnik — J. Więclawski, wiceprzew. — W. Sitek i M. Morzyk.

Delegatami na konferencję okręgową zostali wybrani ttw. Bajdowski i Morzyk.

Po załatwieniu spraw organizacyjnych zebranie zakończono odśpiewaniem „Czerwonego Sztandaru”.

ROCZNA DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁU TUR „OSTATNI GROSZ” W CZĘSTOCHOWIE

W dniu 6 stycznia r. b. o godz. 10-jej rano w lokalu własnym odbyło się walne roczne zebranie członków z udziałem tow. Wł. Dewora, sekretarza okręgowego TUR.

Ze złożonego sprawozdania wynika, że Zarząd prowadził w roku 1938, następujące prace: urządził 4 zebrania członków, 16 posiedzeń Zarządu, 2 odczyty, 2 zabawy, odegrane zostały 3 przedstawienia sztuki p. t. „Cma ulicy” i „Skazaniec”. Odbył się kurs organizacyjny TUR, który ukończyło 15 słuchaczy.

Sprawozdanie kasowe wykazuje, że oddział dokonał obrotu gotówkowego zł. 271 gr. 57. Zakupiono dla oddziału 15 szt. wartościowych książek dla początkującej biblioteki.

Kurs instruktorski TUR w Blachowni ukończyło dwóch słuchaczy. Oddział brał udział w spotkaniu TUR w Dźbowie, w Złocie Młodz. P.P.S. w Katowicach oraz zorganizował wycieczkę do Sokolich Gór.

Po przyjęciu i uchwaleniu absolutorium, tow. Wł. Dewor wygłosił referat o pracy organizacyjnej w roku 1939.

Następnie dokonano wyboru nowego Zarządu Oddziału, który ukonstytuował się jak następuje: przewodniczącym — H. Wiecek, skarbnik — H. Leszczyński, wiceprzew. — T. Golis i M. Figla oraz wybrano Kom. Rew. i Sąd Stow. Równocześnie dokonano wyboru delegatów na konferencję okręgową TUR. Wybrani zostali ttw. H. Wiecek i W. Włoszczyzna.

Odśpiewaniem „Czerwonego Sztandaru” zebranie zakończono.

Wł-k.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

ZAMORRA I KPT. HANDRIX ZYJĄ

W roku ubiegłym całą niemal prasę polską i zagraniczną obiegły wiadomości o śmierci w wojnie hiszpańskiej dwóch znanych sportowców a mianowicie najslawniejszego boja w świecie bramkarza piłkarskiego, Ricardo Zamorri oraz mistrza olimpijskiego w pięcioboju nowoczesnym kpt. Handrixa.

Ostatnio jednak okazało się, że pogłoski te były nieprawdziwe, gdyż obaj żyją.

SKŁADY POLSKI NA MECZ ZE SZWECJĄ I HOLLANDIĄ

Do Szwecji ma wyjechać drużyna w składzie: Rotholz, Koziolek, Czortek, Woźniakiewicz, Koleczyński, Płarski, Z Holandii walczyć będą: Jasni-

KTO NASTĘPNY?

Na posiedzeniu Rady Powiatowej w Nowym Mieście w pow. lubawskim, pod przewodnictwem starosty Kowalskiego, uchwalono obniżkę podatku komunalnego do podatku dochodowego państwowego z 4-eh na 3% przy dochodzie od 1.500 do 2.400 zł. Obniżono również podatek drogowy o 15.000 złotych.

16-LETNI MATKOBÓJCA

Przed Sądem Okręgowym w Równem stanął 16-letni Młoduch ze wsi Czarne Łozy, oskarżony o zamordowanie matki swej,

16-letni zabójca dokonał strasznego czynu, żywcem uciął matkę, która żyła w separacji z mężem. Młodociany morderca skazany został na umieszczenie w zakładzie poprawczym.

ŚMIERTELNY WYPADEK PRZY PRACY

W Pobiedziskach pod Poznaniem wydarzył się tragiczny wypadek w czasie młócenia zboża. Jan Panek, lat 28, zbliżywszy się nieostrożnie do będącej w pełnym biegu młocarki, został porwany przez pas transmisyjny i rzucony na ziemię. Panek poniósł śmierć.

SAMOBÓJSTWO ZAKOCHANYCH

Pod koła pociągu elektrycznego, idącego do Warszawy, na 11 km pod Wawrem, rzucili się Stanisław Catek, (Jerozolimka 41), lat 45, woźny i Regina Lenczewska, uczennica miejskiej szkoły robotniczej, lat 20. Catek i Lenczewska ponieśli śmierć. Policja prowadzi dochodzenie, jaka była przyczyna samobójstwa.

Zwłoki tragicznie zmarłych przewieziono do prosektorium przy ul. Oczi w Warszawie.

SKUTKI NIEOSTROŻNOŚCI Z BRONIĄ

We wsi Smogorzew, pow. stopnickiego, Józef Manierak, czyniąc zakupy w sklepie Antoniego Kardynalskiego poczył manipulować posiadanym nielegalnie rewolwerem i wskutek nieostrożności postrzelił właściciela sklepu, który

zmarł po przewiezieniu do szpitala. Mimowolnego zabójcę aresztowano.

ZABIŁ PODCZAS SPRZECZKI 6-LETNIEGO BRATA

We wsi Zbolutka, pow. opatowskiego, 18-letni Piotr Markiewicz uderzeniem siekiery zabił na miejscu swego 6-letniego brata. Do zabójstwa doszło podczas bieżącej sprzeczki rodzinnej. Młodocianego zabójcę aresztowała policja.

W Będzinie stanie chłodnia

Na ostatnim posiedzeniu zarządu miasta w Będzinie omawiano, między innymi sprawę budowy chłodni oraz rozpatrywano preliminarz budżetowy rzeźni miejskiej.

Wstępne prace do budowy chłodni rozpoczną się w połowie bieżącego miesiąca. Chłodnia urządzona zostanie według najnowszych wymogów technicznych.

Już wyszedł z druku numer styczniowy „Miodzi ida”

przynosząc artykuły tow. tow. K. Pużaka, E. Hryniewicza, St. Ignara, Kosynata, Wł. Pietrzykowskiego, K. Hermanówny, R. Nebelskiego, kronikę wydarzeń, reportaż, felieton, dział organizacyjny i t. p.

Całość zawiera żywą i barwną treść.

Kącik radiowy

PRZYKŁAD DO NASŁADOWANIA

12 najważniejszych firm francuskich, produkujących odbiorniki radiowe, zrzeszyło się w specjalny związek, noszący nazwę „Groupeement de l'Industrie Radio”.

Celem związku jest wyrugowanie z rynku niefirmowych aparatów radiowych, sprzedawanych po niskich cenach, lecz nie dających gwarancji jakości.

Związek prowadzi energiczną propagandę przeciwko tandemu wyrobom i wytwórcom „nie posiadającym adresu”.

Oczywiście — gdy chodzi o nasze stosunki — skuteczniejszy raczej byłby zakaz sprzedaży bezfirmowych odbiorników, szumnie reklamowanych przez różne drobne sklepiki. Wiele bowiem osób pada ofiarą oszustów, którzy w ozdobnej szatce sprzedają szmelc radiowy.

Radio łódzkie

ŚRODA, 11 stycznia.

5.35 Egzotyyczna godzina — Muzyka poranna (płyty). 6.35 Główny program. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół, 11.00 Audycja dla szkół, „Jasne” — tekst Marii Konopnickiej, a muzyką Piotra Maszyńskiego (z Poznania). 11.25 Popularne utwory fortepianowe (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja poludniowa. 14.00 Muzyka symfoniczna, w wykonaniu Londyńskiej orkiestry symfonicznej z udziałem Józefa Szigeti (skrzypce) (płyty). 14.50 Łódzkie wiadomości giełdowe i odczytanie programu. 15.00 Nasz koncert — audycja dla dzieci. 15.30 Muzyka obładowa w wykonaniu orkiestry Rozgłośni Wileńskiej. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.05 Wiadomości gospodarcze. 16.20 „Dom i szkoła” — gawęda dr. Antoniego Karpowicza. 16.35 Pieśni w wykonaniu Krystyny Madejskiej. Pray fortepianie prof. Ludwika Ursteina. 17.00 „Legion polski w Finlandii” — odczyt wojskowy — wygłosi Remigiusz Kwiatkowski. 17.15 Muzyka taneczna w wyk. zespołu „Półka Ryńska”. 17.50 Polskie sukcesy żyłowe — red. Tadeusz Mielnikiewicz. 18.00 „W sądzie rozjemczym” — pogadanka. 18.10 Muzyka (płyty). 18.25 Wiadomości sportowe lokalne. 18.30 Nasz język — audycja w opr. prof. Witolda Dorasewskiego. 18.40 Dyskusyjny. „Rekord czy zdrowie?” — dyskusje zagrai Kazimiera Muszalska. 19.00 Koncert rozrywkowy. Wykonawcy: Orkiestra Rozgłośni Katowickiej pod dyr. Jaroława Leszczyńskiego, Zofia Bułtówna — śpiew. Alfred Lipiński — 12-letni wirtuoz na klawirze, Jerzy Harald — akompaniament. 20.35 Audycja informacyjna: Dziennik wieczorny. Wiadomości teatroliczne. Wiadomości sportowe. Nasz program na jutro. 21.00 Ref. chłopiowski w wykonaniu Janiny Wysockiej-Olszowej. 21.30 Wieczór entorcki J. W. Kaden-Bandrowskiego. 22.00 „Jak działał odcienie na wydawnictwo” — wykład aktualny — wygł. mgr. Teofil Bahij. 22.10 Koncert kameralny. Z. Noskowski — kwartet fortepianowy w wykonaniu Trisa smyczkowego. Konserwatorium oraz Willy Lessig — fortepian. 22.45 Wiersze Kazimierza Wierzyńskiego — audycja literacka. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny.

Tabela wygranych 4 dzień ciągnięcia IV klasy 43 Loterii Państwowej

I i II ciągnięcie

GŁÓWNE WYGRANE.

10.000 zł. — 16577 73901 90790 97026 143715
5.000 zł. — 47911 59523 80226 80544 2.000 zł. — 41601 46933 18814 55713 59401 77807 79415 122109 131917 138778 140064 149406 158471
1.000 zł. — 20584 24663 31344 37051 10115 10951 50007 51010 51914 64928 65135 82181 82198 84359 85359 95491 92143 104784 110078 111718 113275 125221 126782 136373 139522 159544.

PO 250 ZŁOTYCH

45 69 153 58 274 99 344 553 617 884 938 56 1020 126 57 229 440 595 855 777 2034 128 68 256 365 438 97 575 637 710 27 80 881 87 3094 114 244 302 571 95 629 711 804 67 227 4121 306 84 599 672 700 43 82 853 93 939 5105 329 40 554 622 65 89 767 81 807 98 952 91 6020 281 89 492 522 33 46 705 951 7001 274 353 51 82 418 98 508 716 821 8037 148 372 440 505 681 770 859 86 9160 70 318 437 606 751 78 839 55 10063 68 149 99 284 379 407 517 69 75 676 808 33 11051 75 114 25 247 84 352 426 77 92 536 46 64 92 616 36 53 96 819 43 90 114 15 12112 66 223 80 494 527 75 86 688 91 729 814 75 903 36 13282 318 404 87 680 715 28 843 44 49 951 84 14095 159 380 55 556 402 83 843 76 925 70 15048 50 136 37 246 92 513 25 765 856 16005 138 252 820 435 60 79 523 646 860 70 86 752 67 17123 59 242 338 433 541 64 701 99 846 62 999 18170 91 93 245 449 540 46 54 890 915 43 77 19087 233 412 69 88 595 35 99 602 32 59 833 983 2005 20 151 222 403 508 51 657 704 823 71 910 71 90 21017 133 41 273 85 352 93 511 664 749 69 887 2028 93 170 89 335 53 483 525 81 84 23115 59 82 321 667 705 92 893 933 51 55 87 24092 110 19 250 66 385 448 70 621 41 96 97 645 825 81 25082 274 476 501 18 774 80 833 59 937 26181 230 800 1 439 572 693 788 813 42 926 50 56 27609 197 416 38 73 577 602 767 68 74 850 25015 162 203 67 430 46 65 85 89 521 630 55 79 846 904 5 16 84 29156 221 354 522 45 66 75 708 819 30118 83 90 244 315 71 99 670 81 870 80 82 931 31057 100 398 457 519 731 802 29 95 32085 52 157 212 42 318 440 784 82 951 33144 48 238 636 57 747 833 34026 77 88 129 200 507 8 854 35041 223 422 28 805 7 934 87 36141 267 316 52 534 80 631 726 809 48 37033 40 135 298 322 25 425 607 71 76 791 802 43 927 38036 127 61 94 252 449 844 667 75 723 63 88 39020 56 417 47 98 526 82 632 934 40125 26 70 267 587 663 77 942 41208 440 543 84 9231 73 724 77 924 42008 74 158 84 201 13 48 360 442 723 55 910 3062 381 415 500 33 685 882 942 44435 509 715 53 91 956 45037 104 66 242 367 88 543 59 722 43 55 963 46007 2 46 128 217 46 68 326 46 49 528 37 203 25 61 711 64 940 47021 65 81 162 74 281 344 46 96 438 657 73 83 700 87 927 48024 47 96 131 8556 939 60 40169 216 49 320 47 57 545 662 757 50030 91 277 306 61 564 727 82 812 924 51030 391 99 406 49 554 776 825 28 50 997 52422 54 75 525 76 609 48 92 701 50 942 981 94 53128 227 320 46 433 74 522 651 74 85 712 54019 38 131 66 82 230 361 489 91 515 825 63 55013 61 72

841 941 46 141078 123 30 420 512 654 734 84 142091 176 265 7 315 56 415 589 622 769 821 35 983 143022 105 84 94 394 97 425 505 695 812 45 922 55 144025 69 214 27 64 356 460 68 628 730 966 67 145174 217 83 367 405 32 629 754 58 929 146088 428 30 37 47 667 801 33 67 907 73 147024 98 221 396 504 23 40 884 938 148039 49 201 363 572 695 720 83 897 149168 89 335 45 539 656 886.
150066 79 202 348 433 558 634 151000 36 520 60 65 625 723 812 152030 140 278 80 320 85 626 773 92 916 55 153026 32 82 174 93 426 34 63 514 739 154257 326 45 410 741 155010 206 426 84 70 699 732 880 82 930 87 156066 80 103 291 346 78 422 511 773 830 157087 117 349 411 74 93 515 42 748 158081 129 212 78 369 505 862 159176 445 610 26 45 55 75 88 919 68.

Aby wygrać — trzeba grać, a jak grać — to u KAFTALA!

Katowice, Dyrekcyjna 2.

LOS DO IV-ej KLASY SĄ JESZCZE DO NABYCIA

III ciągnięcie

PO 250 ZŁOTYCH

178 233 559 654 1134 240 367 438 541 751 2222 28 50 820 904 3022 48 443 800 933 4252 405 25 53 69 324 26 705 49 51 414 5102 302 06 68 62 633 37 650 738 534 909 6310 468 76 945 7310 91 839 8002 183 707 953 9013 27 142 247 322 519 805 22 31 57 10345 652 713 11224 72 565 615 72 12044 110 13127 819 48 497 612 74 819 45 986 14165 92 204 313 633 834 52 906 51 15063 135 215 26 427 32 504 30 797 810 98 949 73 16166 258 402 89 613 711 17072 212 55 692 18050 257 78 466 571 867 19094 651 97 803 20156 628 732 37 57 842 97 21173 290 378 498 850 960 22161 221 332 64 657 996 636 747 23075 367 458 569 870 24335 98 493 557 655 882 971.

25492 525 915 17 26152 343 997 28034 231 33 81 365 443 605 843 81 920 29586 605 20003 251 300 67 419 40 358 60 840 977 96 31106 22 256 464 69 815 91 966 78 32089 98 411 511 768 829 33069 103 84 263 353 419 501 667 34143 220 659 35000 156 375 633 40 876 957 36768 71 931 37170 91 331 68 517 35 38291 333 68 618 843 995 39160 495 554 624 697 801 991 40030 129 65 246 88 540 558 680 710 29 806 929 73 41041 78 85 110 22 434 873 91 96 42220 344 438 820 43251 540 44187 441 549 875 54003 35 163 375 513 98 630 97 885 915 46166 420 48 74 563 650 730 815 927 47009 451 559 947 48051 338 58 97 735 908 72 49010 35 364 838 54 962.

50125 497 644 862 51096 255 58 304 96 465 522 88 740 854 52704 49 845 919 29 87 53578 703 852 69 917 54088 102 267 63 70 433 76 712 21 851 55106 95 289 60 70 425 925 56094 476 747 57 203 419 955 914 58307 563 612 59133 65 297 696 812 60075 396 97 552 613 61086 103 35 442 745 809 902 62449 534 63708 38 806 937 64223 347 431 507 40 61 65014 96 506 621 47 747 803 13 965 66065 185 463 627 754 969 67078 82 97 122 38 504 784 814 68116 401 41 49 539 744 82 69089 272 395 447 635

IV ciągnięcie

GŁÓWNE WYGRANE.

20.000 zł. — 46673
15.000 zł. — 117956
5.000 zł. — 42161 74765 114042 114152
2.000 zł. — 2703 15185 18026 22576 27052 36712 39745 56397 61494 63704 85777 96766 104163 105271 115734 130991 135390 139104 156656
1.000 zł. — 1099 15657 16970 17203 25936 27039 27550 27560 31726 31855 33298 34939 35446 36074 38752 41809 43293 49034 54238 57218 60642 64977 65770 68609 77258 77669 77852 80115 83440 87956 97425 99836 11650 107662 106764 124200 125660 125898 135178 144132 149875

PO 250 ZŁOTYCH

108 343 479 681 879 1052 228 80 303 39 673 840 917 2165 228 20 363 749 53 871 3068 283 468 510 62 810

Polska Partia Socjalistyczna

zwołuje w niedzielę, dn. 15 stycznia 1939 r. o godz. 9.³⁰ rano w sali Filharmonii przy ul. Prez. Narutowicza 20

Zgromadzenie Robotnicze na temat:

1) Sytuacja polityczna,

2) Dlaczego i przez kogo wniesione zostały „protesty” wyborcze.

Przemawiać będą: **ttow. Artur Szewczyk, Józef Potkański i Henryk Wachowicz.**

Bilety wejścia nabywać można w Dzielnicach PPS i w Związkach Zawodowych.

Robotnicy f-my Landau i Weile, Z codziennych walk robotników potapiają brudne stanowisko „Orędownika”

Odkryło się ubiegłej niedzieli w sali dz. „Górnicy” PPS. Ogólne zebranie robotników firmy Landau i Weile, fabryka wyrobów filcowych, przy ul. Skrzywana 5.

Na zebraniu omówiono sprawę organizacyjną oraz sprawę kłamliwego artykułu „Orędownika” z dnia 31 grudnia r. ub., omawiającego w fałszywym świetle przebieg i wyniki akcji strajkowych filcowików. W związku z tą ostatnią sprawą robotnicy uchwalili ostry rezolucję opatrzoną 70 podpisami i potępiającą prowokacyj-

ne występy „Orędownika”. Na zebraniu tym ujawniono również tego osobnika, który był informatorem endecckiego pisma. Jest to niejaki Szafranski Roman, ten sam, który pobił delegata robotniczego i miał mieć sprawę w sądzie, lecz któremu delegat swą krzywdę darował.

Robotnicy potępił warcholskie stanowisko Szafranskiego, a odnośnie artykułu „Orędownika” postanowili zwrócić się z pismem wyjaśniającym faktyczny stan rzeczy w przemyśle filcowym.

Pan Szulc, biedaczek, choruje...

W dniu wczorajszym miała się odbyć po raz trzeci sprawa z oskarżenia tow. Golińskiego przeciw Henrykowi Szulcowi, w związku z oszczerstwem ulotką, wydaną przez „Pracę Polską” w czasie akcji u Haeblera.

I rzecz charakterystyczna. W tych dniach, gdy ma się odbyć rozprawa, oskarżony Szulc stale

choruje. Również na wczorajszą rozprawę nadesłał aż 2 świadectwa lekarskie: jedno, stwierdzające ischias, drugie zaś... napuchnięte oczy.

Jest rzeczą możliwą, że w następnym terminie rozprawy p. Szulc nadesłże świadectwo, stwierdzające pryszczycę.

Ano, zobaczymy

„Zjednoczenie” o którym nikt nie wie

W związku z wiadomościami, jakie ukazały się w niektórych dziennikach o podjętych rzekomo naradach, mających na celu doprowadzenie do połączenia 5 organizacji robotniczych w jedną, od Zw. Zaw. „Praca”, Ch. Z. Z., ZPPZ, ZPP do Frakcji Rew. PPS

włącznie, dowiadujemy się, iż kierownictwo Ch. Z. Z. o podjętych naradach nie absolutnie nie wiadomo.

Piękne to „zjednoczenie”, bez udziału i wiedzy zainteresowanych.

Zwyrodnialec zgwałcił 75-letnią staruszkę

Sąd Okręgowy w Łodzi rozpatrywał sprawę przy drzwiach zamkniętych przeciw 25-l. Kazimierzowi Ślusarkowi, piekarzowi z zawodu, kilkakrotnie karanemu, oskarżonemu o dokonanie gwałtu na 75-l. Wiktorii Bugajnej, mieszkance Pabianic.

Ślusarek, będąc w stanie pod-

chmielonym, zaprowadził Bugajną za miasto, po czym powalił staruszkę na ziemię i dokonał na niej gwałtu. Bugajna udała się na posterunek policji, wraz ze spodniami zwyrodnialca, którego wkrótce ujęto. Sąd skazał Ślusarkę na rok więzienia.

Krwawa wojna na tle konkurencyjnym

Przed Sądem Grodzkim odpowiadali w dniu wczorajszym dwaj fryzjerzy, mający swój zakład przy ul. Pabianickiej 35: Józef i Stanisław Binke, oskarżeni o to, że pobili gazurką innego fryzjera, Franciszka Abramczyka, właściciela zakładu fryzjerskiego przy ul. Pabianickiej 13.

Pokwitowanie

Robotnicy f-my Steinert (Piotrkowska 276) zebrali zł. 12 na rzecz rodziny po tow. Szmalcu.

DZIAŁ LEKARSKI

LEKARZ DENTYSTA
D. TONDOWSKA
ul. PIOTRKOWSKA 152, fr. 2 p.
tel. 174-93. Przyjmuje od godz. 9-2
i od 3-8 wiecz.

Bracia Binke żywili od dłuższego czasu nienawiść, wynikłą na tle konkurencji do Abramczyka.

W dniu 22 listopada r. b., około godz. 9 wieczorem, bracia Binke, ukrywając się w bramie, zaczęli na Abramczyka i w momencie, gdy ten wychodził z zakładu fryzjerskiego, uderzyli go kilkakrotnie po głowie gazurką. Poszkodowany zameldował w policji, która w wyniku dochodzenia pociągnęła obu fryzjerów do odpowiedzialności. W charakterze świadka zeznawała niejaka Janina Drożdż, która oświadczyła, że tego samego dnia i o tej samej godzinie bracia Binke byli u niej w mieszkaniu. Wobec podejrzenia, że Drożdż złożyła przed Sądem fałszywe zeznania, Sąd polecił sprawę jej przekazać prokuratorowi. Oskarżeni natomiast bracia Binke zostali skazani po 6 miesięcy więzienia.

ZNÓW STRAJK OKUPACYJNY W FIRMIE ZEELIGIER.

Wczoraj o godzinie 13 wybuchł ponownie strajk okupacyjny robotników firmy Zeeligier, przy ul. Piotrkowska 186. Administracja chce zwolnić robotników, którzy od 11 lat pracują w fabryce i są obecnie delegatami.

Wobec tego, że konferencja nie dała rezultatu robotnicy podjęli akcję strajkową.

BEZOWOCNA KONFERENCJA Z FIRMĄ PRZYGÓRSKI.

Jak wiadomo w fabryce wyrobów włókienniczych firmy L. Przygórski, przy ul. Cegielnianej 49 wybuchł ostry zatarg na tle zwolnienia 8 robotników i jednego delegata.

W związku z powyższymi odbyła się w dniu wczorajszym konferencja, która jednak nie doszła do skutku z powodu nieustępliwości kierownika firmy Rafała Przygórskiego, syna właściciela firmy.

Wobec powyższego Inspektor

Fefferman wezwał na dzień dzisiejszy właściciela firmy Lejzora Przygórskiego, z którym odbędzie konferencję w Inspekcji Pracy.

ZATARG W FIRMIE TEMPELHOF
W tkalni firmy Tempelhof i Warszewski, przy ul. Kilińskiego 130 wyniki ostrego zatargu na tle niehorowania cennika plac.

Pokrzywdzeni robotnicy zgłosili się do Inspekcji Pracy.

Powiadomiony o powyższym Inspektor Pracy wyznaczył na nadchodzący piątek, dnia 13 stycznia r. b. konferencję.

ZATARG W PRZEDZALNI SMARZYŃSKIEGO.

W przedzalni firmy J. Smarzyński, przy ul. Senatorskiej 35 wybuchł wczoraj ostry zatarg na tle odmowy z gwarantowania przyjęcia do pracy robotników po uruchomieniu fabryki.

Powiadomiony o powyższym Inspektor Pracy wyznaczył na nadchodzący piątek, dnia 13 stycznia r. b., konferencję.

Pożar w składzie towarów

Wczoraj o godz. 12.35 w południe została Centrala Straży Ogniowej w Łodzi zaalarmowana o wybuchu pożaru przy ul. Piotrkowskiej 61.

Jak się okazało, w składzie towarów firmy Barciński Sp. Akc. zapaliła się od rozgrzanego pieca

kaflowego drewniana ściana. Wskutek łatwopalnego materiału ogień począł się szybko rozprzestrzeniać.

Na miejsce przybył VI pluton straży, który, po blisko godzinnej akcji, pożar ugasił. Straty, spowodowane przez pożar, wynoszą ok. 800 złotych.

Za czekoladę płacili... blaszkami dwaj młodociani spryciarze

Sąd grodzki w Łodzi rozpatrywał w dniu wczorajszym sprawę przeciwko 17-letniemu Mieczysławowi Trzewińskiemu i 13-letniemu Józefowi Zientali.

Obaj chłopcy od dłuższego czasu popełniali oszustwa polegające na tym, że do automatów z czekoladkami na dworcach wrzucali specjalnie w tym celu sporządzone blaszki miedziane, po wrzuceniu których otrzymywali czekolady.

W ten sposób nabrali oni szeregu osób — dzierżawców automatu firmy „Wedel”. Między innymi stratę w ilości 50 złotych poniosła niejaka Sabina Popielarska

która złożyła zameldowanie w policji.

W związku z powyższym został delegowany na dworzec Łódź — Fabryczna wywiadowca, który w dniu 23 listopada r. ub. ujął obu oszustów w chwili, gdy usiłowali odejść z czekoladkami.

W dniu wczorajszym obaj zasiedli na ławie oskarżonych.

W wyniku rozprawy Mieczysław Trzewiński został skazany na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem na 5 lat.

Sprawa natomiast 13-letniego Józefa Zientali została skierowana do sądu dla nieletnich.

Chłopiec przejechany przez wóz

10-letni Tadeusz Kosmala, zam. przy ul. Brzezińskiej 14, został w chwili przechodzenia na drugą stronę chodnika przejechany przez wóz, na skutek czego odniósł o-

gólne obrażenia cieleśne i pęknięcie kości ciemieniowej.

Lekarz Pogotowia Czerwonego Krzyża w stanie ciężkim przewiózł nieszczęśliwego chłopca do szpitala Ubezpieczalni Społecznej

Niefortunny drwal

Zygmunt Janczewski (Smolna 22), rąbiąc w komórze na tejże posesji drzewo, wskutek własnej nieuwagi uderzył siekierą w lewą

rękę, obcinając sobie dwa palce. Rannego, po opatrzeniu, pogotowie przewiozło do szpitala.

Obniżka taryfy na taksówkach łódzkich?

Jak nas informują z miarodajnego źródła, Wydział Komunikacyjny - Budowlany Urzędu Wojewódzkiego (referat samochodowy) w Łodzi zapowiedział zwołanie w dniach najbliższych konferencji ze Związkiem Zawodowym Auobusów, Związkiem Właścicieli Dorożek Samochodowych i pokrewnych instytucji reprezentujących interesy taksówkarzy łódzkich przy udziale Wydziału Przemysłowego Zarządu Miejskiego i referatu samochodowego starostwa grodzkiego, celem omówienia bolączek łódzkich taksówkarzy i obniżki taryfy

Termin konferencji nie został jeszcze dokładnie ustalony.

Jak wiadomo taryfa dotychczasowa wynosi za pierwszy kilometr — 1.20, zaś za następne — po 60 gr. za kilometr.

Dążeniem konferencji będzie obniżenie taryfy do tego poziomu jaki obowiązuje w Warszawie, t. j. za 1-szy kilometr 80 gr. zaś za następne po 50 groszy.

Godzi się zaznaczyć, że w Warszawie istnieje ponadto jeszcze jedna kategoria dla małych wozów, z taryfą: 70 gr. za 1-szy kilometr i po 40 gr. za następne.

Kategoria małych wozów w Łodzi nie przyjęła się jednak.

Teatry

TEATR MIEJSKI
Śródmiejska 15.

„KORDIAN” JULIUSZA SŁOWACKIEGO W TEATRZE MIEJSKIM.

Wkrótce wejdzie na afisz Teatru Miejskiego wspaniałe arcydzieło Juliusza Słowackiego „Kordian”. Romantyczne widowisko to ukaże się w inscenizacji dyr. Leona Millera.

NAJBLIŻSZA PREMIERA
W TEATRZE MIEJSKIM.

Dziś w środę i w czwartek o godz. 8.30 wiecz. fascynująca sztuka Fodora „Tajemnica lekarska” w reżyserii Z. Biesiadeckiego.

W piątek o godz. 8.30 wiecz. raz jeszcze jeden „Car Paweł” z Ludwikiem Solikim. Przedstawienie sprze-

Już w sobotę odbędzie się premiera pełnej dynamiki i siły sztuki H. Adlera i Jerutza „Jutro niedziela”.

TEATR POLSKI
Cegielniana 27.

Dziś w środę i w czwartek o godz. 8.30 wiecz. powodzeniowe „Szaleństwo”.

Przetarg

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza publiczny przetarg na dostawę 500 tysięcy sztuk cegieł maszynowej na budowę domu biurowego przy ul. Lindley'a.

Oferty pisemne, odpowiadające treści wezwania do składania ofert należy składać w Zarządzie Miejskim, Plac Wolności Nr. 14, III piętro, w pokoju Nr. 44, do dnia 25 stycznia 1939 roku do godz. 11 rano, w kopercie należyście zamkniętej i załakowanej, z napisem (wymienić roboty).

Szczegółowe informacje oraz ślepy kosztorys z warunkami przetargu otrzymać można w Wydziale Technicznym, Plac Wolności 14, II piętro, w pokoju Nr. 25. Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz. 12 w południe.

Wadium przetargowe zgodnie z przepisami w wysokości 3% od oferowanej sumy należy złożyć w kasie Zarządu Miejskiego, zaś kwit dołączyć do oferty. Wadia składane w walorach winny być deponowane w Głównej Kasie Miejskiej przynajmniej na 1 dzień przed przetargiem.

Łódź, dnia 10 stycznia 1939 r.

Zarząd Miejski w Łodzi.

STRACHY

to najpocynniejsza powieść dnia
MARII UKNIEWSKIEJ

STRACHY

odślaniają całą prawdę kulis
teatrzyków, przedstawiają życie
„girls”, ich świat wielkich ambi-
cji i maleńkich spełnień...

STRACHY

to dzieje nieszczęśliwej, młodej
dziewczyny, narażonej na wszyst-
kie pokusy życia, napastowanej
przez mężczyzn, nienawidzonej
przez koleżanki.

STRACHY

to wielkie i wspaniałe kreacje
aktorskie EUGENIUSZA BODO,
nowej gwiazdy polskiego ekranu,
HANKI KARWOWSKIEJ, JÓ-
ZEFA WĘGRZYNA, ANDRZE-
JEWSKIEJ, Cwiklińskiej i
WOSZCZEROWICZA.

STRACHY

to najoryginalniejszy film polski
wielki triumf reżyserii 2 mło-
dych realizatorów,
EUGENIUSZA CEKARSKIEGO
i KAROLA SZOŁOWSKIEGO.

STRACHY

DZIŚ POWTÓRZENIE
WIELKIEJ PREMIERY
W KINIE

CASINO

NOWOOTWARTE LUKSUSOWE

KINO

PALLADUM
Napiórkowskiego 16

DZIŚ POWTÓRZENIE WIELKIEJ PREMIERY.

CHARLES BOYER

ZBŁĄDZIŁEM!...

i znakomita MICHELE MORGAN
w potężnym filmie erotycznym

Pocz. seansów 3 pp.

Ceny miejsc od 54 gr.